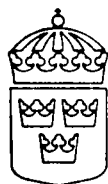

Utrikesutskottets betänkande

1987/88:11

om insatser för fred och frihet i Etiopien

UU
1987/88:11

Motionen

1986/87:U515 av Ulla Orring m.fl. (fp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen framförts om ett aktivt agerande i FN för en fredlig lösning på konflikten i Etiopien.

Bakgrund

Fram till andra världskriget var Eritrea en italiensk koloni. Vid världskrigets slut kunde segrarmakterna inte enas om vilken ställning Eritrea skulle få, utan frågan hänsköts till FN.

Generalförsamlingen beslöt år 1950 att Eritrea skulle få ingå som en självstyrande enhet i federation med Etiopien. Under de tio år som federationen varade begränsades det eritreanska självstyret kraftigt. År 1962 upphävdes federationen på initiativ av det eritreanska parlamentet. Eritrea införlivades med Etiopien som en provins.

Sedan början av 1960-talet har befrielseströrelser kämpat för ett självständigt Eritrea. Den etiopiska statsmakten kontrollerar alla större städer och förbindelsevägar samt kustremsan i Eritrea. Befrielseströrelserna kontrollerar landsbygden, framför allt höglandet i norr mot Sudan. Ingendera parten förefaller ha tillräcklig styrka för att vinna kriget militärt.

Den största motståndsrörelsen är EPLF (Eritrean Peoples Liberation Front). Den äldre organisationen ELF (Eritrean Liberation Front) har försvunnit som militär maktfaktor och splittrats i ett antal grupperingar. ELF:s tidigare ledarskap har fortfarande politiskt stöd bland befolkningen under benämningen ELF-RC (Revolutionary Council). Motståndsrörelserna är splittrade och har under åren, vid sidan av kampen mot Etiopien, bekämpat varandra.

Den 12 september 1987 upphävdes formellt det militära styret i Etiopien och en demokratisk folkrepublik utropades. Det provisoriska militärrådet upplöstes och dess ordförande, överste Mengistu, utropades till president. Etiopien fick samtidigt en ny nationalförsamling (National Shengo), en ny konstitution och en ny regering. Landet förblir en enpartistat.

Den nya folkförsamlingen stadfäste vid sin första session i september en ny administrativ indelning av landet. Etiopien består nu av fem autonoma regioner: Eritrea, Tigray, Assab, Dire Dawa och Ogaden samt 24 administrativa zoner. De autonoma regionerna skall få egna provinsregeringar och

parlament. Det är dock ännu okänt hur dessa skall se ut eller vilken kompetens de skall få.

UU 1987/88:11

Frågan om Eritreas status har inte behandlats i FN sedan år 1952.

Sverige har starka band sedan långt tillbaka med Etiopien genom det omfattande utvecklingsbistånd som Sverige givit. Flera kyrkor och frivilliga organisationer har sedan lång tid tillbaka ett starkt och aktivt engagemang i Etiopien. Dessa organisationer kräver nu i ett upprop att Sverige aktivt skall agera för att få ett slut på kriget i Eritrea.

Utskottet

Frågan om ett svenskt internationellt agerande för att få en fredlig lösning på konflikten mellan Etiopien och de eritreanska befrielseströmmarna behandlades av utskottet senast i betänkandet UU 1985/86:2. Utskottet konstaterade då att den afrikanska organisationen OAU inte tagit ställning till frågan. De potentiella konflikter och separatiststrävanden som ligger latenta i Afrika, där i stort sett alla nationsgränser är uppdragna av tidigare koloniala makter, har hittills avhållit OAU från att behandla frågor om gränser och omtvistade områden. Frågan har heller inte behandlats i FN på över 30 år. Etiopien betraktar frågan som en rent intern angelägenhet.

Svenska regeringen har vid flera tillfällen framfört oro över situationen, som har lett till stora lidanden för den eritreanska befolkningen. De fruktansvärda umbäranden som har drabbat befolkningen genom torkan och skördebortfallen förvärras genom kriget. Sverige har uppmanat den etiopiska regeringen att göra allt för att finna en fredlig lösning på konflikten. Det är angeläget att Sverige som vänskapligt sinnat land och biståndspartner fortsätter att nära följa situationen i Eritrea och att regeringen fortsatt ger uttryck för den svenska beredvilligheten att på lämpligt sätt bidra till en fredlig lösning av konflikten.

Utskottet står emellertid fast vid den bedömning som gjordes i betänkande UU 1985/86:2, nämligen att det är utomordentligt svårt för ett utomstående land att driva Eritreafrågan i FN. Det finns för närvarande inte stöd för att få ärendet upptaget i FN:s generalförsamling. Enligt utskottets mening bör dock Sverige känna ansvar för att söka vägar att få slut på konflikten i Eritreaprovinsen. Regeringen bör även fortsättningsvis, eventuellt inom FN:s ram, verka för en fredlig lösning på Eritrea-konflikten.

Motion U515 får därmed anses besvarad.

Hemställan

Utskottet hemställer

beträffande *Eritrea-konflikten*

att riksdagen förklarar motion 1986/87:U515 besvarad med vad utskottet anför.

Stockholm den 19 november 1987

På utrikesutskottets vägnar

Gunnel Jonäng

Närvarande: Gunnel Jonäng (c), Sture Ericson (s), Margaretha af Ugglas (m), Axel Andersson (s), Maj-Lis Lööw (s), Anita Bråkenhielm (m), Bengt Silfverstrand (s), Karl-Erik Svartberg (s), Gunnar Hökmark (m), Nils T Svensson (s), Britta Hammarbacken (c), Maj Britt Theorin (s), Maria Leissner (fp), Oswald Söderqvist (vpk) och Jan-Erik Wikström (fp).

UU 1987/88:11

